

UNIVERSITATEA ECOLOGICĂ DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

OLIMPISM

Sinteza curs - optional

TITULAR CURS

Conf. Univ. Dr. SANDA TOMA URICHIANU

<p>Obiectivele disciplinei</p> <p>Importanta metodelor istorice pentru stiinta activitatilor fizice si sportului este de netagaduit in epoca noastra contemporana, intrucat cunoasterea din trecut ne demonstreaza ca activitatea sportiva nu este o disciplina de gandire noua, nu este o moda aparuta ca o necesitate a modernismului, ci este o preocupare ce se pierde in negura vremurilor, fiind omniprezenta la toate popoarele si in toate timpurile, reflectand intotdeauna structura sociala (si in ultima analiza modul de viata) al epocii istorice respective.</p> <p>Pentru aceste motive Olimpismul si Miscarea olimpica constituie probleme « sine qua non » in formarea profilului antrenorului si profesorului de educatie fizica pe care-i ajuta considerabil la aprofundarea si intelegerea mai logica a fenomenelor atat de complexe ale stiintei sportului.</p>
--

<p>Conținutul disciplinei</p>
<p>1. Curs (capitole/subcapitole)</p> <p><u>1</u> Jocuri Olimpice antice ,<u>2</u> Jocuri Olimpice moderne ,<u>3</u> Probleme la Jocurile Olimpice ,<u>3.1</u> Boicot , <u>3.2</u> Dopaj , <u>3.3</u> Violență ,<u>4</u> Simboluri olimpice ,<u>5</u> Ceremonii olimpice ,<u>5.1</u> Ceremonia de deschidere ,<u>6</u> Sporturi olimpice ,<u>7</u> Campioni olimpici ,<u>8</u> Orașe gazdă</p>
<p>2. Seminar : referate, vizita la Muzeul sportului, invitarea unui campion olimpic.</p> <p><u>1</u> Jocuri Olimpice antice ,<u>2</u> Jocuri Olimpice moderne,<u>3</u> Probleme la Jocurile Olimpice ,<u>3.1</u> Boicot, <u>3.2</u> Dopaj, <u>3.3</u>Violență, <u>4</u>Simboluri olimpice ,<u>5</u> Ceremonii olimpice ,<u>5.1</u> Ceremonia de deschidere ,<u>6</u> Sporturi olimpice ,<u>7</u> Campioni olimpici ,<u>8</u> Orașe gazdă</p>

ASPECTE GENERALE

Marele scriitor american Ernest Hemingway a spus ca “sportul ne arata cum sa castigam cinstit si cum sa pierdem cu demnitate. Prin urmare ne arata cum sa traim”. Aceasta idee a fost acceptata cu usurinta, de-a lungul anilor de catre sportivi, antrenori, administratori si public, ca fiind motivul esential al importantei pe care o acordam sportului.

Situatiile dinamice existente in activitatea sportive, ar trebui sa ne dea cateva lectii privind comportamentul, morala si caracterul. Dar se pare ca frumoasa idee exprimata de Hemingway este rareori aplicata in domeniul sportului, mai ales in sportul de inalta performanta si inalta competitie. Mari antrenori cred astazi ca intr-o competitie cel mai important lucru si singurul care conteaza este “victoria”. Cand auzi astfel de pareri sau chiar indemnuri, reflectezi si iti pui o serie de intrebarii cum ar fi..

- Activitatile sportive contribuie la formarea caracterului ?
- Activitatile sportive ne ofera valori in masura sa ne influenteze evolutia morala ?
- Climatul sportiv influenteaza personalitatea ?

Intrebarile pot fi mai multe, teoreticienii, cercetatorii dau insa raspunsuri pornind de la puncte de vedere diferite. Putem urma un demers filosofic, ne putem concentra asupra problemelor teoretice ale educatiei morale si ale formarii caracterului, dupa cum putem sublinia

exigentele sportului privit ca un domeniu de inalta competitivitate, in care a trece pe locul al doilea inseamna uneori un adevarat dezastru.

In interiorul lumii sportului, vedem deseori tot mai multe conflicte a caror dimensiune etica este considerabila, ele depasind cu mult cadrul unui simplu act juridic. In sfera profesionala in ansamblul sau, etica reprezinta moneda curenta, deoarece sa demonstrat ca nici unul dintre sectoare; economic politic sau cultural nu i se poate sustrage.

La randul sau si lumea sportului pare tot mai amenintata de anumiti factori ce caracterizeaza societatea noastra actuala. Pe plan etic, acesti factori sunt deosebit de sensibili, ceea ce are ca urmare, acum mai mult decat oricand, nevoia absoluta a lumii sportului de a avea manageri competenti incoruptibili si cu un dezvoltat simt al raspunderii.

Sportul este ca o uzina generatoare de valori si nu-si mai poate permite o administrare incapabila sa respecte cele mai elementare norme.

Cultul vedetismului, dopajul, violenta in si in jurul sportului, sovismul, nationalismul, exarcerbarea, supracomercializarea, goana dupa castig, coruptia si fraudarea, mediatizarea ieftina, discriminarea si evolutia performantelor, in insasi lumea sportului, constituie tot atatia factori de amenintare

in totala contradictie cu acele valori esentiale care se numesc; cinste, toleranta, respectul fata de celalalt etc.

Atunci cand se incearca obtinera unor rezultate, tot mai des se constata incalcarea normelor si valorilor. Tot mai important devine interesul personal in detrimentul sportului. De foarte multe ori se intampla ca scopul urmarit sa scuze mijloacele folosite pentru atingerea sa. O anumita constientizare se face simtita ici si colo. Sunt cautate solutii in multe directii.

Astfel dupa ce decenii intregi familiei i s-a minimalizat calitatea de nascatoare de valori, se incearca acum o recuperare a sa in drepturi, acordandui-se chiar titlul de prim aparator al valorilor. Pe masura ce in lumea sportului si a managementului sportiv, se constata tot mai des ca multe valori se pierd, omul de pe strada se simte tot mai obligat sa emita judecati asupra sportului.

Marele public obisnuit sa aprecieze sportul incepe deja sa se indoiasca de eroii sai. Tot mai putin sunt acceptate extravagantele salarii, capriciile vedetelor, dar totusi trebuiesc mentinute autenticitatea prestatiei sportive si a organizatiei sportive.

Or daca aceste valori se pierd, se pierde si gustul marelui public fata de sport. Managerii sptivi care cunosc mecanismul pietii in lumea sportului si isi propun sa aiba imaginea unor conducatori integri, stiu ca aceasta situatie ar insemna un declin al sportului, caci

intradevar, publicul este cel care raspunde de intregul fenomen economic mobilizat in jurul sportului.

Daca sportul isi pierde valorile si prin asta credibilitatea, s-ar putea ca acesta sa fie sfarsitul a ceea ce trebuia sa fie o miscare de amploare.

Aceasta evolutie ne nelinisteste in cel mai inalt grad, dat fiind ca ea este diametral opusa acelor valori fundamentale, universal atribuite sportului si care se afla la baza Miscarii Olimpice.

Sportul se vede tot mai bine prins intr-o batalie al carei scop il reprezinta ‘’prada’’. Atunci cand prada cu alte cuvinte – banul, devine obiectivul primar creste si tentatia ca acest obiectiv sa fie atins prin mijloace mai putin nobile. Managerii promit bani in schimbul unei victorii, ceea ce este de acceptat. Numai ca lucrurile nu se opresc aici, ci sar peste cal atunci cand sunt promisi bani in cazul unei infrangeri. Se impune in acest context o redesteptare a constiintei etice, chiar daca aceasta se face mai greu, intrucat castingul financiar a devenit scopul principal, iar-lucru lesne de inteles – valorile fundamentale ale sportului sunt calcate in picioare. Spre deosebire de animal omul nu actioneaza din instinct deci trebuie sa urmeze unele criterii in actiunile sale sau poate fi indrumat, orientat.Omul se poate deosebi de celelalte fapturi prin elemente cum sunt; libertatea, gandirea inteligenta, discernamant, perspicacitate.

Etica, se afla cuprinsa ca o reflectie asupra orientarii actelor omului, obligat sa gaseasca acel criteriu de actiune care va servi drept norma de schimb intre el insusi si mediu sau inconjurator. In fond, etica semnifica inchiderea, claustrarea in timp sau spatiu si priveste totalitatea uzantelor si cutumelor in mijlocul carora omul sa nascut si este inconjurat si care constituie astfel, punctul de reper al acelor limite care nu trebuie depasite.

In zilele noastre, traditiile si-au avut din ponderea avuta la inceputul secolului. Daca pacea in ansamblu este mai putin amenintata, omenirea se confrunta cu razboaie zonale, care au la baza, de regula fanatismul religios.

Conditiiile socio-economice imping tineretul spre droguri, spre individualism si intoleranta.

Societatea genereaza numeroase conflicte mai ales de natura etica carora nici sportul nu li se poate sustrage. In aceste conditi se manifesta tendinte in ce priveste cultul vedetismului, dopajul, violenta in arene si in afara acestora, sovismul, nationalismul, supra comercializarea, goanna dupa castig, coruptia, fraudarea, mediatizarea ieftina factori care sunt in contradictie cu valorile etice.

Astazi este mai necesar ca oricand intoarcerea la originile termenilor pe care ii folosim cu foarte mare usurinta.” fair-play,” Olimpism.

Miscarea Olimpica si olimpismul intemeiate cu orientare moderna de Pierre De Coubertin stabilesc o serie de valori etice la care fiecare natiune poate in mod sincer sa adere, cautand totodata sa gaseasca o forma de exprimare a ideii generale, unica in felul ei prin filtrele culturii proprii, asezarii geografice, istorie si viitor proiectat. Olimpismul trebuie sa devina tot mai mult o forma de exprimare in societatea noastra.

Sportul trebuie prin cultura si cu ajutorul ei sa se purifice devenind o forta motrica in societatea moderna. Constatam ca interesul celor care conduc sportul, al managerilor devine tot mai importanta in realizarea performantelor repercutanduse negativ asupra etici. Regulile dreptului determina esenta etici sportive si a competitiei. Abatere de la regulile etici sportive trebuie sa interzica participarea la activitatile sportive a tuturor celor care nu le respecta.

Miscarea olimpica internationala in ciuda dezvoltari stiintei si tehnici trebuie sa vegheze asupra atingeri idealului olimpic. Olimpismul nu mai mult decat alte filozofii ale existentei, trebuie sa fie purtatorul mesajului de cunoastere prietenie si pace catre umanitatea adese ori in pericol.

In incheiere pot afirma ca am avut bucuria sa constat ca tara mea a respectat autenticul "spirit olimpic" de-a lungul tuturor editiilor postbelice.

Nu au existat Jocuri Olimpice pe care Romania sa le fi boicotat.

Nu au existat sportive romani care sa fi refuzat vreo data sa-si intalneasca adversarul din motive politice, ideologice, religioasa sau rasiale.

JOCURILE OLIMPICE ANTICE

Cu toate că jocurile Olimpice antice au fost mai întâi înregistrate în 776 î.Hr., exista izvoare care atesta faptul ca se practicau cu cel puțin un secol înainte de aceasta data și, eventual, încă din secolul al 13-lea î.Hr.

De-a lungul timpului au circulat mai multe legende despre inceputul jocurilor. Voi prezenta aici cateva din cele mai des intalnite.

Una dintre acestea ne vorbeste despre Pelops, regele Olimpiei si eroul din Peloponezia. Clement din Alexandria care a declarat ca Jocurile Olimpice nu sunt altceva decat ofrande aduse lui Pelops.

Un alt mit aminteste despre Hercule, sau Heracles, care a castigat o cursa la Olimpia si apoi a stabilit ca aceeasi cursa sa fie tinuta la fiecare 4 ani, pe cand un altul spune ca Zeus a initiat acest festival dupa ce l-a invins pe Titanul Cronos, tatal sau.

O alta legenda ne spune despre regele Iphitos din Elis, care a consultat Oracolul Pythia din Delhi, pentru a-si salva poporul sau din razboi in secolul 9 inainte de Hristos. Profetii l-au sfatuit sa organizeze aceste jocuri in onoarea zeilor. Adversarul Spartan al lui Iphitos a decis sa nu

mai lupte pe durata acestei competitii, care purtau numele de Olimpiada. Au fost numite asa dupa numele Muntelui Olimp, muntele pe care legendele Olimpului spun ca ar fi trait zeii Greciei.

Prima editie a Jocurilor antice s-a tinut la Olimp, in Grecia, intr-un sanctuar de langa orasele Elis si Pisa, ambele aflandu-se in Peninsula Peloponeziei. Sanctuarul lui Zeus din Olimp masura 12 metri inaltime si fusese construit de catre sculptorul grec Phidias. Statuia a fost una din cele 7 Minuni ale lumii.

Jocurile Olimpice erau tinute din 4 in 4 ani, iar apoi dupa metoda greceasca de a numara anii, s-a folosit termenul de Olimpiada pentru perioada dintre cele doua jocuri. Se crede ca cel care a dat aceasta regula de tinere a Jocurilor Olimpice a fost istoricul Epgorus, care a trait in secolul IV inainte de Hristos. Singura competitie care se tinea atunci, dupa spusele calatorului grec Pausanias, proba stadionului, era o cursa de aproximativ 190 metri, masurata astfel dupa piciorul lui Hercule.

Cateva grupuri se luptau pentru a detine suprematia Sanctuarului, care implica totodata si puterea politica si prestigiu. Pausanias scrie ca in anul 668 inainte de Hristos, Pheidon din Argos a primit comanda din partea Pisei sa captureze sanctuarul din orasul Elis, fapt care s-a intamplat in acel an. In anul urmator Elis si-a recapatat independenta.

Ceremoniile complexe numite “jocuri” au la origini o formă de manifestare religioasă care a fost inițiată în **Epoca arhaică** în peninsula **Pelopones**.

Cele mai importante jocuri erau cele organizate împreună de mai multe orașe, la care participau concurenții din toate orașele-stat grecești. Acestea erau în număr mai mare și vom aminti câteva dintre care:

- pythice- la Delfi;
- istmice- in Corint;
- nemeice- Nemeea;
- panatenee- la Atena;
- olimpice- in Olimpia, in Peloponez.

1. OLIMPISMUL SI MISCAREA OLIMPICA

Cuvantul olimpic trezeste pentru multi oameni imagini ale Jocurilor Olimpice, fie ele vechi, fie moderne, in centrul interesului lor aflandu-se cele doua saptamani de festival sportiv, care are loc odata la patru ani. Multi oameni au auzit de asemenea despre “Olimpiada”, deci se crede uneori ca se refera in particular la Jocuri. In realitate este vorba de o perioada de patru ani dintre doua editii consecutive.

Totusi putini au auzit de “Olimpism” - filosofia dezvoltata de intemeietorul Miscarii Olimpice moderne, baronul Pierre de Coubertin, un aristocrat francez care a fost deosebit de marcat de catre traditia sportului in educatie, din scolile publice englezești. Aceasta filosofie isi concentreaza interesul nu doar pe sportivii de elita, ci are in vedere pe toti; nu doar pentru o scurta

perioada, ci pentru intreaga viata; nu numai pe competitii si pe ideea de a invinge, ci si pe valorile participarii si cooperarii; sportul nefiind vazut doar ca o activitate, ci si ca avand o influenta de formare si dezvoltare, aducandu-si contributia la atingerea unor caracteristici ale personalitatii individului si ale vietii sociale.

Pentru Olimpism exista o filosofie sociala care pune accentul pe rolul sportului in dezvoltarea lumii, pe intelegerea internationala, pe coexistenta pasnica si pe educatia sociala si morala. Pierre de Coubertin a inteles, la sfarsitul secolului al XIX-lea, ca sportul urmeaza sa devina un important punct in cultura populara si ca, in calitate de activitate fizica era aparent destinat universalizarii, servind ca punct de contact pentru diferite culture.

El a scos in evidenta valorile egalitatii, corectitudinii, dreptatii, respectului fata de persoane, rationalitatii si intelegerii, autonomiei si perfectiunii. Sunt valori de aproape 3000 de ani de

istorie olimpica, in ciuda faptului ca unele dintre ele au putut fi interpretate in mod diferit in diferite epoci. Ele sunt in principal valorii ale umanismului liberal, dar societatile socialiste ,le-a fost oarecum greu sa includa aceste idealuri olimpice in ideologia lor privind sportul. Sarcina contemporana a Miscari Olimpice este sa continue acest proiect, sa incerce sa vada ce anume jocurile si sportul ar putea sa insemne.

Daca practicarea sportului urmeaza sa fie continuata si dezvoltata in conformitate cu valorile olimpice ,teoria va trebui sa aspire sa devina practica, idealul ar trebui atat sa sprijine practica sportiva fata de orice critica nejusta cat si pentru a indruma sportul spre o viziune a Olimpismului.

2.CONCEPTELE OLIMPISMULUI

Voi enumera cateva incercari care s-au facut pentru a exprima intelesul olimpismului:

Surse oficiale contemporane.

1. ***Charta Olimpica (1994)

Principiul fundamental 2 pagina 10.

Arata ca **olimpismul este o filozofie a vietii care pune in evidenta si imbina “intr-un intreg echilibrat” calitatile trupului si mintii imbinand sportul cu cultura si educatia. Olimpismul cauta**

sa creeze o cale a vietii, bazate pe bucuria in urma efortului pe valoarea educativa a bunului exemplu si pe respectarea principiilor etice fundamentale.

*** Charta Olimpica editura C.O.R. , Bucuresti 1994 , P10 -

Principiul fundamental 6 pagina 11.

Obiectivul Miscari Olimpice este de a contribui la cladirea unei lumi pasnice si mai bune, prin educarea tineretului prin intermediul activitatiilor sportive, fara discriminare de nici un gen si in spiritual olimpic care cere o intalegere reciproca a spiritului de prieten, solidaritate si de fair-play.

Legat de acest obiectiv, fostul presedinte C.I.O.Samaranch sa referit la sase “elemente de baza” ale etici olimpice*:

- Toleranta
- Generozitatea
- Solidaritatea
- Prietenia
- Nediscriminarea
- Respectul fata de altii.

2. **H. Lenk** (1964), pagina 206 in -"Obiective Olimpice" enumera ca obiective olimpice:

- Valorile de tip religios – cultural
- Dimensiunea festiva, artistica si spirituala a jocurilor
- Crearea unei elite sportive
- Idei de performanta (recorduri si competitii)
- Pozitie egala de start
- Fair – play-ul
- Vechea idee a adevarului si misiunea pasnica a miscarii
- Miscarea sa fie internationala si independenta
- Jocurile sa aiba caracterul tari gazda
- Amatorismul
- Indepartarea tuturor barierelor culturale, rasiale, nationale, religioase si sociale
- Reglementarea vietii sportive prin asteptarea periodica a Jocurilor Olimpice
- Efectele bine facatoare ale exemplului dat de concurentii olimpici.

Hans Lenk a evidentiat ca "**citius, altius, fortius**"- **ne poate face sa o luam razna avand in vedere pericolele pe care le reprezinta pentru omenire, politica si comercialismul.**

---

* Samaranch, J.A. – “Spiritul Olimpic” Lausanne, C.I.O. 1992

3. Avery Brundage (fost presedinte C.I.O.)

1963 **“Primul si cel mai important lucru din aceste reguli, din mai multe motive, a fost aceea ca Jocurile trebuie sa fie pentru amatori. Nu sunt o actiune comerciala, nimanui – promotorilor, managerilor, antrenorilor, participantilor, indivizilor sau natiunilor, nu i se permite sa le foloseasca pentru profitul sau”.**

4. PIERRE DE COUBERTIN

Reamintesc ideile de seama ale fondatorului Miscari Olimpice moderne Articolul “Temeliile filosofice ale olimpismului modern 1935”

➤ **Olimpismul este o religie a sportului**

“Am avut dreptate cand am creat de la inceput in jurul olimpismului reinnoit, un sentiment religios. Aceasta este originea tuturor riturilor care alcatuiesc ceremoniile Jocurilor moderne “:

➤ **aristocratie, o elita**

➤ **Cavalerism si rivalitate**-anularea sentimentelor nationale exclusiviste

➤ **Impacarea** - incetarea temporara a disputelor, certurilor si neintelegerilor

- **Ritmul** (Olimpiada)
- **Tanarul adult** - “adevaratul erou olimpic este, dupa parerea mea un individ adult”
- **Frumusetea** – creatii artistice si culturale in jurul Jocurilor
- **Pacea** - pe baza respectului reciproc si al intelegerii reciproce
- **Participarea si intrecerea**

5. Ommo Grupe

Dupa parerea sa, ideile lui Coubertin despre Olimpism sau bazat pe cinci puncte;

- *unitatea mintii si a trupului*
- *autoimbunatatirea-dezvoltarea indeminarii*
- *amatorismul* – aceasta valoare pare a cere caracter nobil si cavalerism
- *pace*
- *toleranta*

Grupe ne atrage atentia asupra pericolelor de astazi si artata ca avem nevoie de o noua definitie si o noua legitimare. Dupa opinia sa Olimpismul astazi se refera la:

- educatie, autoimplinire, efort

- fair –play
- pace toleranta, antidiscriminare
- sportul pentru toti

3.ROLUL CULTURII IN MISCAREA OLIMPICA

Atunci cand Coubertin se straduia sa fondeze Miscarea Olimpica moderna, el nu avea desigur, intentia sa urmeze exemplul grecilor antici ci sa utilizeze sportul pentru introducerea unei ambitioase reforme sociale. El privea sportul “nu ca pe o activitate de lux sau ca o activitate pentru toti pierde –vara, sau ca pe o recompensa fizica pentru munca intelectuala, in ochii lui Coubertin, sportul era dimpotriva, o sursa potentiala de ameliorare interna a oricarui om“. Olimpismul poate fi o scoala a curateniei si frumuseti morale dar si a rezistentei fizice si a energiei “

Trebuie sa admitem in schimb, ca sportul poate fi asociat cu tot felul de probleme si **comportamente de proasta calitate** si greu de indreptat, cum sunt; *abuzul de droguri, cresterea numarului de accidente violente pe stadioane si in afara lor, diverse scandaluri, mergand de la trisari pana la coruptie etc,* toate aflate in total dezacord cu principiile Olimpismului.

Prin ce se caracterizeaza sportul, ca instrument al Olimpismului?

Ca sa gasim raspunsul trebuie sa privim spre cultura si educatie.

3.1. ROLUL EDUCATIEI IN MENTINEREA IDEALULUI OLIMPIC

Fiind o forma de activitate fizica, sportul actioneaza direct asupra dimensiunii fizice a indivizilor si ar putea evoca cu usurinta diverse dorinte materiale. De asemenea, sportul ia forma unei competitii, a unei confruntari directe si nu este greu sa stimuleze agresivitatea in randul jucatorilor si spectatorilor, sa-i faca inumani, salbatici, cu un comportament necuviincios dovedind chiar degenerarea morala.

Cum se poate pune in valoare toate avantajele sportului, reducandu-i-se la minimum partile negative ?

Cum sa asezam olimpismul in serviciul dezvoltari armonioase a omului, pentru a incuraja crearea unei societati iubitoare de pace dornica sa salveze demnitatea umana ?

Numai legand sportul de cultura si de educatie.

Sportul trebuie prin cultura si cu ajutorul ei sa se purifice sa devina o forta motrica in serviciul ideologiei filozofice ale olimpismului. Samaranch a afirmat de asemenea ca “in afara

educatiei, Olimpismul nu si-ar putea realiza nobilele sale obiective”. Dupa parerea sa “olimpismul este superior sportului, caci nu poate fi depasit de educatie. El leaga activitatea fizica de spirit si de arta, tinzand sa formaze omul complet”.

Cultura si educatia determina judecata de valori asupra Miscari Olimpice. Problemele olimpice au devenit atat de complicate, incat solutionarea lor, trebuie sa se intemeze pe principii fundamentale. Aceste principii fundamentale sunt luate tot din valorile culturale si educative.

Academia Olimpica Internationala, Academiile Olimpice Nationale, superbul muzeu olimpic si atragatoarele festivaluri olimpice artistice, precum si taberele pentru tineret in cadrul carora se leaga atatea prietenii contribuie la educatie.

Cultura si educatia i-au dat Miscari Olimpice un exemplu. Olimpismul a purtat nu numai stindardul culturii si al educatiei, ci si stindardul spiritualitati umane.

In calitatea sa de fenomen social cu dimensiuni multiple, sportul poate fi practicat in diverse scopuri cum ar fi: odihna, amenajarea timpului liber, dezvoltarea personalitati. El se poate adresa copiilor, tinerilor, adulti, persoane in varsta; poate fi practicat in diverse medii sociale familie, comuna, regiune, loc de munca, cluburi.

3.2. PROBLEME ACTUALE ALE CULTURII SI EDUCATIEI OLIMPICE

➤ **Insuficienta importanta atribuita educatiei olimpice**

Numeroase exemple arata ca valorile educative ale sportului au fost lasate pe planul doi de catre uni oficiali sportivi, antrenori, jurnalisti chiar si de catre unii jucatori, deoarece beneficiul lor material era cel care conta. Am observat cu toti ce disproportie exista intre programele sportive culturale si educative, pe de o parte si enorma publicitate comerciala din sport pe de alta parte. In toata mass-media sportul este de cele mai multe ori utilizat ca instrument pentru petrecerea timpului liber, vizand aducerea de profit. Valorile materiale externe sunt considerate superioare valorilor educative intrinseci. Jocurile Olimpice sunt privite ca un mare spectacol impresionant iar atletii ca niste acrobati de circ. Olimpismul nu este introdus in programul institutelor superioare de educatie-fizica. Exista putine publicati referitoare la cultura si educatia olimpica la indemana marelui public.

➤ **Educatia olimpica are nevoie de un numar mai mare de programe speciale**

Deși valoarea culturală și educativă a Olimpismului este universal cunoscută, modul în care acesta trebuie aplicat în multe țări constituie o problemă la care nu s-a răspuns încă. Dacă dorește să devină mai funcțional, Olimpismul trebuie să urmărească procese educative concrete. Fiecare țară trebuie să-și găsească propriul sau model de educație olimpică în legătură cu principalele obiective educative de realizat

➤ **Trebuie îmbunătățit conținutul culturii olimpice**

Secolul –XX- este secolul revoluției culturale care a invadat lumea și cel în care cultura occidentală a dominat societatea umană.

Acum în secolul –XXI- o nouă tendință de diversificare culturală se conturează treptat. Deoarece Mișcarea Olimpică provine din lumea industrială occidentală, a adoptat, evident, mai multe caracteristici aparținând societății industriale și culturii occidentale. Acestor factori li se datorează rapidă dezvoltare a Jocurilor Olimpice, dar tot ele sunt răspunzătoare și de faptul că Jocurile au tendința de a fi monoculturale și de a include puține componente culturale neoccidentale.

Dezvoltarea pe viitor a Mișcării Olimpice înseamnă, fără îndoială, expansiunea sa culturală sub aspectul dimensiunii spațiale. Schema olimpică monoculturală bazată în special pe schema

occidentala trebuie sa se transforme intr-una multiculturala compusa din toate elementele culturale ale lumii.

3.3. SUGESTII PENTRU PROMOVAREA EDUCATIEI OLIMPICE

➤ **Educatia olimpica trebuie promovata in toate organizatiile posibile, valorile si ideile fundamentale ale olimpismului sa fie raspandite in randul tinerilor.**

➤ **Introducerea cercetari si educatiei olimpice in universitatii,. In primul rand, universitatea este locul in care se aduna un mare numar de tineri, iar studentii sunt viitori profesori,lideri ,experti si viitori parinti,care vor avea un rol important in societatea de maine.**

➤ **Intarirea cooperarii intre diverse institutii legate de educatia olimpica;muzee, arhive ,Academii Olimpice,centre de cercetare, universitati etc.**

➤ **Initierea unei cooperari regionale in domeniul educatiei si studiilor olimpice.**

➤ **Introducerea unor programe educative speciale pentru atletii olimpici in cadrul institutiilor de invatamant**

superior, deoarece atletii constituie exemple vi ale Olimpismului, ei sunt modele venerate de milioane de tineri din intreaga lume.

➤ **Organizarea de demonstratii si activitati locale, in paralel cu Jocurile Olimpice pentru a se face cunoscut patrimoniul sportiv al diverselor regiuni din lume.**

➤ **Strangerea legaturilor dintre sport si alte forme culturale cum sunt: arte plastice, literatură, sculptura, muzica, arhitectura.**

➤ **Organizarea de expozitii si saloane legate de olimpism.**

➤ **Sa se lucreze in cadrul unor ateliere cu antrenorii (la cursurile de perfectionare) pe teme de etica aplicata.**

➤ **Antrenori sa lucreze cu sportivi in probleme de etica – cu chestionare sau discuti pe teme de etica.**

4. ORIENTARI SI TENDINTE IN MISCAREA OLIMPICA INTERNATIONALA

Cuprinzand totalitatea institutiilor, organizatiilor , persoanelor care-si desfasoara activitatea in vederea promovarii spiritului olimpic , Miscarea Olimpica , este o forta sociala extrem de larga care isi propune implementarea principiilor Olimpismului .

Miscarea Olimpica , permanenta incontestabila a societatii de astazi ,resimte puternic modificarile acesteia si contribuie la dezvoltarea ei .

PRINCIPALELE LINII DE ACTIUNE ALE MISCARII OLIMPICE INTERNATIONALE

1. promovarea valorilor etice ,culturale si educative ale Olimpismului,trebuie intensificate de catre toti membrii Miscarii Olimpice .(scolii, instituii de invatamant si *intarirea pozitiei academiilor olimpice*)

2. Respectarea mediului inconjurator –prin crearea de comisii a mediului .Respectarea mediului trebuie sa fie un criteriu important in alegerea oraselor gazda ale J.O.

3. Importanta J.O nu numai ca manifestatie sportiv dar si ca cel mai important festival al sportului

4. Respectarea intelegerii si pacii in lume . Acest angajament trebuie realizat prin facilitarea dialogului intre diverse civilizatii natiuni si indivizi

5. Formarea sportivilor trebuie facuta in raport cu etica olimpismului, care urmareste dezvoltarea globala a personalitati lui si nu limiteaza performantele sportive. O atentie deosebita se va acorda

sportivilor handicapati carora trebuie sa li se ofere sansa practicari sportului la un inalt nivel.

6. Sportul in marile competitii si organizarea acestuia. Conducatori in sport trebuie sa fie competenti si disponibili, voluntari sau salariati. Ei trebuie sa fie un bun exemplu. Recomandarea este ca, federatiile internationale si comitetele nationale sa creeze comisii ale sportivilor, acestia fiind desemnati pe cale electorala.

C.I.O. incurajeaza crearea pe plan national a unor asociatii a sportivilor care participa la J.O. asociatii care se vor regrupa pe plan international in cadrul altor asociatii.

Privind organizarea competitivilor, se recomanda ca interesul pentru sanatate si securitatea sportivilor sa fie criteriul principal. Criteriul principal de care sa se tina seama atunci cand se fac modificari ale regulilor unei discipline sportive sau in cazul stabilirii locului si orarului competitiei.

7. Stiinta sportului si antrenamentului modern.

Chiar in conditiile progresului stiintei si tehnicii nu trebuie neglijat idealul olimpic. Stiinta si descoperirile sale au schimbat aproape fiecare aspect al competitiei olimpice (de la modul de a calatori pana la masurarea cea mai fina a rezultatelor), dealungul fiecarei olimpiade, progresele tehnicii si stiintei ,permit adesea unui

mare numar de sportivi sa depaseasca recorduri cu greu stabilite cu numai cativa ani in urma. Acest lucru poate fi formulat si ca un avertisment.

8. Pericolele ce ameninta sportivul.

Lupta inpotriva dopajului a fost intensificata in ultimi anii prin controale inopinante, metode de control si de sanctionare unificate la nivel international. Un eventual pericol il poate constitui si calendarul competitional care in ultimul timp datorita castigului si publicitati este foarte incarcat. Pentru protejarea sportivilor trebuie incurajata recurgera sistematica si in exclusive la Tribunalul Arbitral al Spotului.

9. Sportul si politica. Statele trbuie incurajate sa adopte o politica sportiva si un cadru legislativ care sa incurajeze dezvoltarea libera a sportului. Sportul si sportivii nu trebuie folositi in scopuri politice.

10.Sportul si economia. Veniturile aduse de sport trebuie sa revina sportului. J.O. reprezinta pentru tarile organizatorice si un factor de productie, date fiind repercusiunile si riscurile financiare C.I.O. examineaza pentru fiecare candidatura, costul organizari competitiiilor olimpice si rentabilitatea scontata.

11.Sportul pentru toti. Miscarea Olimpica trebuie sa-si assume rolul ca toate categoriile sociale, sa aiba posibilitatea de a face sport.

12.Reducerea inegalitatii in materie de sport intre tarile dezvoltate din punc de vedere economic si cele in curs de dezvoltare.

13.Legatura intre Miscarea Olimpice si mijloacele de informare. Miscarea Olimpice trebuie sa faciliteza misiunea mijloacelor de informare garantand dreptul la informatie si accesul gratuit al persoanelor acreditate la locurile de desfasurare a competitiiilor.Mijloacele de informare trebuie sa contribuie la eliminarea violentei si promovarea fair-play –ului.

5.FACTORII CARE AMENINTA SPORTUL

Oglinda a societatii in care se dezvolta, cultura reflecta cu precizie, ce se petrece in sanul acestei societati.

Daca suntem de acord ca sportul reprezinta una din formale de expresie ale procesului cultural, una din oglinzile societati constatam atunci, datorita universalitati sale elementare, independente de aspectul linvistic, ca sportul funcioneaza mai de graba asemeni unei oglinzi convexe ingrosand in primul rand cea ce este nefast in societate.

5.1. CULTUL VEDETISMULUI

El a existat intodeauna, atat in lumea politica, universitara, artistica, a bisericii, a gazetarilor cat si a sportului. Nu este nimic mai normal decat sa acorzi respectul cuvenit stiintei si talentului altora.

Maestria care se poate constata la cel capabil sa interpreteze un concert perfect, la alpinistul, cuceritor al celor mai inalte varfuri dar si la taranul care cu pricepere si competenta isi cultiva ogorul, la soferul de autobuz care transporta in bune conditii oamenii si pana la mama care isi pregateste copiii cu grija pentru viitor, este maestria atat de scumpa a lui Coubertin.

Este o eroare sa ne lasam entuziasmati de cineva numai datorita functiei, titlului sau pozitiei sale sociale.

Important este sa stim sa respectam modul in care cineva isi indeplineste statutul si isi duce la bun sfarsit menirea. Ne dorim vedete integre dormice sa lupte inpotriva coruptiei si fraudei.

Dezvoltarea talentului in absenta oricarei dimensiuni etice nu are nici o valoare.

In zilele noastre, talentul constituie un bun al omului. Conducatorul sportiv are prin urmare obligatia sa apere acest talent. Experienta ne-a invatat ca, asemeni unui foc de paie, vedetismul poate sa dispara repede, atragand uneori suferinte greu de banuit.

Starul de fotbal care a marcat tocmai un gol miraculos si care isi excita publicul exaladand zidurile, facandu-si un titlu de glorie nu merita nici o consideratie. Antrenorul are un rol deosebit deoarece si el este raspunzator de comportamentul elevilor sai. Este o eroare sa supradimensionam valoarea unor sportivi, cu atat mai mult cu cat conduitele acestora uneori lasa de dorit.

5.2. DOPAJUL

Acest element deosebit de amenintator pentru lumea sportului este departe de-ai fi specific

Se stie ca multi tineri din intreaga lume se dopeaza pur si simplu, numai din dorinta de a trai altfel, sau datorita impulsului de a se apropia de un ideal de frumusetate care le este impus. Sute de mii de iubitori ai sportului folosesc cafeina pentru a-si imbunatatii prestatiile sau recurg la stimulente usoare.

Sunt multi si aceia care folosesc stimulente capabile sa le asigure performante marite, atragand dupa sine venituri apreciabile. **Sportul este primul sector, si singurul cred in care se efectueaza controlul antidoping si aceasta nu numai in cadrul competitiei ci si in timpul antrenamentelor.**

Profesorul Ioan Dragan directorul Centrului De Madicina Sportiva din Bucuresti ne-a prezentat in cadrul cursului de olimpism

de la Poiana Brasov 1999 (*la care am participat si eu*) o lucrare deosebita despre “universul grotesc al doppingului”

“In ciuda unei politici concentrate la nivel inalt (C.I.O., Federatii internationale) si a masurilor concrete adoptate (legislatia antidoping, mii si zeci de mii de controale anti-doping, out of competition, actiuni educativ-informative, etc.), utilizarea dopajului in sport creste si incepe sa se aseze pe un teren tot mai mare. Implicarea unor specialistii care pot stabili experimental efectele si dinamica de eliminare a unor compusi farmaceutici cu posibilitatea de a masca un agent dopant este tot mai mare”.

Masurile in caz de dopaj sunt uneori disproportionale, deoarece in lume exista aproximativ 90 – 100 cabinete de fabricare a substantelor dopante nedepistabile, pe cand laboratoarele de fabricare a substantelor chimice pentru depistarea substantelor dopante sunt in numar de 4 – 5.

- Cei de facut pentru protectia tinerilor si sportivilor, cand costurile sunt extrem de ridicate, pentru intretinerea laboratoarelor de control doping ?

O campanie sustinuta educativ-informativa care sa inceapa inca de pe bancile scolii de la nivelul sectiilor sportive de copii-juniorii

care sa continue in facultatii, cluburi sportive, federatii sportive, C.O.R. si in special in reseaua de medicina sportive.

Intensificarea controalelor preventive anti-doping si organizarea la scara nationala a unor materiale si dezbateri privind dopajul, care nu este numai un fenomen sportive, este o ratical a societatii contemporane.

5.3. SUPRACOMERCIALIZAREA

Este aproape imposibil sa mai distingii sportivii in multitudinea mesajelor publicitare din jurul arenelor sportive, pe panouri sau spoturi publicitare. Doar stadioanele olimpice au reusit pana acum sa se apere impotriva oricarei forme de publicitate. Fenomenul sponsorizari a existat intodeauna.

Atletii erau sustinuti aflandu-se sub protectia donatorilor bogati sau a oraselor in care locuiau. La organizarea primelor Jocuri Olimpice Moderne, donatiile particulare constituiau numai putin de doua treimi din incasari

.In zilele noastre prevaleaza, in exclusivitate aproape legea “da-mi ca sa-ti dau” sau mai democratic spus – sponsorizarea. Intreprinderile sunt gata sa investeasca dar cer in schimp o recompensa: dezvoltarea imagini lor de marca. Ele vor sa devina

asociate sportului si ale acelor valori care insotesc acest concept: victoria, prosperitatea, rapiditatea, puterea, etc.

Din nefericire insa societatile nu doresc sa se asocieze si cu ceilalti factori care ameninta sportul ca: violenta, dopajul, etc.

Conducatorul sportiv trebuie sa protejeze atletii impotriva acestor tentacule economice.

Se intampla ca tinere talente ale sportului chiar “stele” sa-si incheie prost si mult prea repede cariera si aceasta nu numai pentru ca n-a stiut sa faca fata renumelui lor precoce si interesului excesiv pe care atat publicul cat si mijloacele de mediatizare li se aratau, ci pur si simplu nu au putut depasi exigentele fizice si morale care le erau impuse.

Pentru a putea avea un control eficient asupra eficientei sponsorilor este necesara o limitare a numarului acestora.

5.4. MEDIATIZAREA

Impactul considerabil pe care televiziunea il are asupra evenimentului comercial dezvoltat in jurul Jocurilor Olimpice, reiese clar din sumele astronomice avansate, pentru obtinerea drepturilor. Faptul ca sportul si televiziunea sunt parteneri din ce in ce mai apropiati este un lucru pozitiv, cu conditia ca sportul sa-si pastreze

identitatea si nici un fenomen de adaptare la mass-media sa nu puna in pericol integritatea sau sanatatea sportivului.

Daca unele organizatii sportive, isi pot modifica regulile de joc, in scopul unei mai bune receptari pe ecran, fara repercursiuni asupra jocului sau sportului, nu acelasi lucru se intampla pentru alegerea momentului de desfasurare a unei competitii. Acest moment este ales de cele mai multe ori nu in functie de atlet ci de audienta.

Am vazut meciuri de fotbal tinute la ora pranzului la temperaturi de peste 34-35 grade, curse de maraton, in conditii si mai dificile si curse de canotaj la fel in conditii neprielnice.

5.5. VIOLENTA IN SPORT

Un fenomen foarte regretabil, dar care nu este nici nou si nici nu caracterizeaza in exclusivitate sportul.

Ce se poate spune de lupta gladiatorilor sau despre decesele in urma ranilor din timpul meciurilor de fotbal, practicate de anglo-saxoni la sfarsitul Evului Mediu, cand se juca in echipe de sute de oameni pe un teren cu o suprafata de ceva kilomerti ?

Astazi cea mai mica obstructionare in faza de varf a actiuni face obiectul unei difuzari repetate pe toate ecranele de televiziune, din toata unghiurile posibile si inimaginabile si de preferinta, cu incetinitorul. Multor jurnalisti nu le retine atentia actele de violenta,

de violenta morala in special, care apar la toate nivelele societati ne fiind difuzate din toate ungiurile posibile.

Agresivitatea constatata in sportul de performanta, in competitie, nu poate fi in nici un caz aprobata. Se minimalizeaza de multe ori comportamentul urat si violenta punandu-le pe seama stresului sau a sumelor nebune aruncate in joc. Acest comportament care se cere a fi exemplar nu ii priveste doar pe invinsi ci si pe invingatori. De multe ori, la originea unor atitudini necontrolate din partea suporterilor se afla comportamentul excesiv, provocator al jucatorilor, antrenorilor sau conducatorilor de cluburii (*cazul M. M. Stoica – presedintele clubului de fotbal Steaua*).

Una dintre regulile fair-play este: *acceptarea deciziilor arbitrilor in mod absolut, complet, constant si fara discutii*. Aceasta regula rareori am vazut-o respectata in competitiiile jocurilor sportive.

5.6. CASTIGUL EXCESIV

Sunt sportivi de elita care castiga averi, si sunt intru-totul de acord. Dar mediatizarea asupra lor este mult mai mare decat asupra acelor care castiga milioane in alte sectoare culturale, politice, etc. Rareori constatam intradevar ca este publicat un top – 30 ale celor mai mari incasari in lumea filmului, muzicii, etc.

Exista sportivi de inalt nivel care se opun unui asemenea castig exagerat, altii cei pe spinarea carora mass – media si organizatorii

incaseaza miliarde, isi cer si ei partea lor. Inca din anul 590 inainte de Hristos, exista o lege a lui Solomon potrivit carea, invingatorilor de la Jocurile Olimpice trebuia sa li se acorde importanta suma de 500 de drahme (aproximativ salariul anual al unui muncitor)*. Castigul excesiv de bani a adus intre altele la pierderea jocurilor antice. Iata un subiect la care managerii sportive ar trebui sa reflecteze.

Pot spune ca sportul mediatizat este purtatorul mai multor defecte ale societatii. Cred ca acest lucru se datoreaza unei incompatibilitati care exista intre libertatea omului si simtul sau de raspundere.

Implicarea directa in lumea sportului a oamenilor de afacerilor trebuie evitata cat se poate de mult. Este foarte greu acest lucru, deoarece multe cluburi sportive sunt conduse de oameni proveniti din lumea afacerilor. Exista si cluburi sportive, echipe care au disparut in urma unor falimente financiare.

5.7. CONDUCATORUL SPORTIV ADEVARAT REPER ETIC

Nu i se cere conducatorului sportiv sa fie ”mai catolic decat Papa”. Este necesar in calitatea sa de reprezentant al sportului si implicit a valorilor legate de acest concept sa respecte un anumit numar de principii si limite pe care etica le impune in cadrul activitatilor sale.

Constatam ca interesul celor care conduc sportul, al managerilor devine tot mai important in procesul de realizare a performantelor cu influenta negativa asupra valorilor morale.

Am prezentat mai sus anumiti factori care constituie o amenintare pentru sport si carora conducatorul sportiv trebuie sa stie sa le tina piept. El trebuie sa fie un exemplu pentru colaboratori sai dar si pentru sportivi si antrenori.

---

* E.N.Gardiner – Atleti din antichitate – Oxford - 1930

Astfel el este obligat sa aiba:

- Notiune exacta daspre calitate,
- Sa fie flexibil
- Sa dea dovada de deschidere spirituala, de creativitate, de motivatie
- Sa aiba spirit de sinteza si analiza si sa-si arate competenta sociala.
- Sa fie un bun ghid
- Sa degajeze un sentiment de implicare
- Sa fie constient de faptul ca prestatiile excelente sunt consecinta capacitatii manageriale excelente

5.8. SEMNIFICATIA PROBLEMEI ETICE A ARBITRAJULUI

Multe sporturi, de fapt majoritatea au sisteme de arbitraj, ceea ce in mod necesar creeaza prsibilitatea unor greseli omenesti. Pentru unele sporturi rezultate sunt nemasurabile iar pentru altele masurabile dar afectate de aprecierea arbitrului. La sportul la care tehnica si estetica sunt apreciate (patinaj, gimnastica), arbitrajul poate fi compromis sau cel putin sub semnul intrebarii. Un arbitru prefera patinatoare inalte si slabe cu echipament simplu, altuia ii plac patinatoare micute cu fuste scurte sclipitoare asa cum unei personae ii place Dali si alteia Grigorescu.

Tot la fel un arbitru de baschet sau de fotbal poate afecta rezultatul datorita attentionarilor pe care le face in timpul jocului. O faza discutabila, poate fi considerata corecta sau gresita. Arbitrul are puterea de a face o apreciere proprie. El poate comite o greseala, atata timp cat nu este intentionata, ea este o parte a jocului.

Sunt o serie de factori care pot produce atitudini incorecte din partea arbitrilor:

- Antipatia fata de concurent, antrenor sau tara,

- Atitudine speciala in favoarea concurentului sau echipei din propria tara,
- Strigatele de aprobare sau dezaprobare ale tribunei.

Efecte ale arbitrajului incorect:

- Meciul devine incorect si “stricat” pentru sportivi si spectatori,
- Sportivii (in general de la sporturile individuale), se prezinta dupa bunul plac al arbitrilor
- Ideile Olimpice despre fair-play sunt negate.

6.ROLUL CENTRAL AL “FAIR – PLAY” - ULUI

Fair-play-ul, rod al educatiei religioase, a constituit baza pe care s-a inaltat uriasul edificiu al sportului olimpic, fara de care Jocurile Olimpice nu ar fi putut supravietui. Daca expertii constatau ca un sportiv nu respecta principiile morale ale competitiei, menite sa apere prestigiul Jocurilor Olimpice, el era eliminate din Jocuri.

Fair-play-ul, permite individului, in societate, atletului, sa-si infraneze patimile, slabiciunile si sa domine: “a izbuti sa te bizui pe tine insuti, inseamna sa obti cea mai mare si mai stralucita dintre victorii” – Platon – “Legiile”.

Efectul fair-play-ului sa dovedit a fi pozitiv, el a creat superba civilizatie greaca, a fost adoptat de intreg universal, marturie fiind organizarea Jocurilor Olimpice. Spiritul sportive, cel mai profund, etica competitiei, precum si idealul sportiv cel mai nobil s-au dezvoltat in Grecia, “In Grecia a luat fiinta civilizatia cea mai estetica si mai artistica, arta greaca ar fi fost de neconceput daca nu ar fi existat Jocurile Olimpice”.

Fair-play-ul cultiva cunoasterea de sine si indeamna spre concilierea indivizilor si a grupelor. De asemenea dezvolta inascute sentimente religioase ale omului.

Fair-play-ul scoate in evidenta respectul reciproc, personalitatea oamenilor si in momentul de tensiune exploziva gestul de a se retrage. El pune in lumina comportamentul cavaleresc si personalitatea fiecaruia.

Fair-play-ul lupta cu cerbicie impotriva metodelor neloiale care din nefericire asfixiaza sportul. Demonstreaza ce inseamna disciplina, intelepciunea, punand accent pe ideea potrivit careia realizarea recordului trebuie facuta cu respectarea regulei moralei. El inseamna egalitate civila, efort continuu in protejarea sportului impotriva jocurilor truncate si a arbitrajului dirijat.

Fair-play-ul este un mesaj adresat intregi umanitati, un mesaj care a izvorat din inima sacrei Paduri Altis a lui Zeus. Este singurul in

masura sa vindece sportul, sa-l scoata de pe calea gresita spre care noi l-am indreptat prin aroganta si oportunist.

Fair-play-ul este considerat o etica a competitiei, in el sunt incluse toate valorile morale.

A fi fair-play inseamna sa accepti si sa respecti regulile.

Daca principiile Fair-play-ului sunt invatate si assimilate de la o varsta frageda, se vor putea apoi pastra la maturitate in sportul de elita ca niste deprinderi de acum inradacinate.

Fair-play-ul si principiile sale depind de nivelul cultural si de interpretarile care i se pot da de la o tara la alta. Valorile morale ale unei persoane sau a unei echipe pot diferi, dar aceste deosebiri trebuie sa fie cunoscute si acceptate.

Fair-play-ul este un termen necesar pentru a descrie valorile castigate prin sport la nivel de baza sau de jos. Sunt cazuri ca la nivel olimpic acest termen ar trebui inlocuit deoarece apar multe probleme care nu corespund etici Fair-play-ului.

Daca unul din telurile sportului este acela de a promova spiritual de prietenie, atunci participarea trebuie sa fie mai importanta decat victoria.

6.1. DREPT SI FAIR-PLAY

A fost stabilit un cadru de reguli si principii morale pentru cel care trebuie sa participe la o activitate sportiva:

➤ Sportivul trebuie sa obtina statutul de “atlet”, cu alte cuvinte el trebuie sa fie capabil de asi exercita activitatea fizica si de a realize performante deosebite.

➤ Ceilalti agenti, care participa la activitatea sportiva (antrenori, arbitri, cadre administrative si spectatori), trebuie sa obtina statutul de amatori de sport, aceasta calitate permitandu-le sa participe la actul sportive.

Orice abatere, exces sau acte cum sunt violenta, dopajul, coruptia, efortul de a castiga cu orice pret si comercializarea se opun principiilor morale si regulamentului stabilit de etica sportiva. Prin comiterea unor acte de acest gen, incompatibile cu sportul, atat statutul de atlet sau de amator de sport, cat si posibilitatea participarii la activitatea sportiva trebuie ridicate temporar sau pe termen nelimitat.

Regula nu este valabila pentru atletii profesionisti, deoarece ei nu participa la competitii in spiritual sportului amator.

Ca sa participi la o activitate sportiva, nu trebuie sa-ti propui drept scop realizarea indiferent in ce fel a profiturilor financiare.

Se poate stabili astazi pe plan national si international reguli privind protectia etici in sport si in competitii ?

Exista oare un organ la nivelul sportului national si international, care sa aiba la baza principiile etici sportive si care sa aiba grija ca persoanele cu un comportament antisportiv sa fie sanctionate in consecinta ?

Raspunsul este afirmativ. Au luat fiinta;CIFP-Comitetul International pentru Fair-Play,AICVS-Asociatia Internationala pentru Sport fara Violenta ,etc

In scopul respectarii principiilor Miscarii Olimpice si ale spiritului sportiv in conformitate cu Carta Olimpica si regulile internationale de fair-play, Comitetul International Olimpic a atribuit chiar puteri judiciare.

In virtutea puterilor cedate de C.I.O. autoritatii nationale – C.O.N.poate crea in cadrul sau un organ judiciar care sa judece cazurile referitoare la spiritual sportiv si la principiile olimpice, asa cum apar ele in Carta Olimpica.

Comitetele Olimpice Nationale pot functiona in aceste cazuri ca organ judiciar de rangul doi, iar in functie de regimul juridic poate exista si un al treilea rang. In cadrul Comitetelor Olimpice Nationale se pot infiinta comisii de etica care judeca infractiunile care privesc statutul iubitorului de sport si traditiile in sport.

Comitetul Olimpic Roman a infintat aceste comisii unde se judeca comportamentul anti sportiv in functie de legea si dispozitiile internationale care guverneaza sportul si care decurg din Carta Olimpica din codul etici sportive si din regulamentul de competitie al Uniuni Europene.

6.2. CODUL ETICII SPORTIVE

Codul eticii sportive vine in completarea principiile deontologice si directivelor enuntate in Conventia Europeana privind violenta si comportamentul anti sportiv al spectatorilor (in special in domeniul fotbalului), si in conventia inpotriva dopingului.

Codul eticii sportive este guvernat de principiul fundamental, al carui continut angajeaza intreaga activitate sportiva, gestiunea sportiva si civila, sportul de agreement si sportul de competitie. Continutul Codului constituie un cadru stabil si moral care face posibila lupta inpotriva fenomenelor negative din societatea actuala, fenomene a carora actiune pot distruge edificiul sportului intemeiat pe fair-play, spirit sportiv si libertatea actiunii individuale in domeniul sportului.

Potrivit Codului, raspunderea promovari si consolidari principiilor si continutului atitudinii “fair-play” revin:

- Guvernelor

- Organizatiilor sportive
- Asociatiilor de educatie-fizica
- Centrelor de antrenament
- Centrelor medicale si farmaceutice
- Presei
- Agentilor comerciali care sunt in contact cu sportul

In ce priveste persoanele fizice:

- Parinti
- Profesori
- Conducatori sportive
- Jurnalisti
- Medici
- Farmacisti
- Atleti de inalt nivel

In baza Codului, guvernele au obligatia de a incuraja adoptarea unor modele morale demne de urmat, de ai stimula si sustine pe toti cei care in activitatea lor sportiva au respectat principiile morale.

In invatamant, in cadrul educatiei fizice ,guvernele trebuie sa promoveze atitudinea fair-play ca parte principala a educatiei-fizice si sa sustina toate initiativele legate de ele. Sa incurajeze cercetarea la

nivel national in scopul ameliorarii cunostintelor tinerilor asupra unor subiecte complexe legate de sport.

Organizatiile sportive trebuie sa creeze un cadrul general “fair-play”, cu instructiuni clare la comportamentul sportiv. Vor fi recompensate succesul in competitie dar si atitudinea fair-play. Pe de alta parte adultii sunt datori sa se poarte astfel incat ei sa poata constitui un exemplu pentru copii si tineret.

Sanatatea, securitatea si conditii bune de viata, cu timp de odihna si lipsite de tensiunile excesive care lezeaza drepturile copilului, acordate atletilor copii si tineri constituie prioritati in cadrul cooperari dintre cei ce organizeaza activitatea sportiva si tineri.

Codul eticii sportive aduce in discutie, pentru prima oara problema apararii drepturilor atletilor tineri in sport, la antrenamente si in competitii. Se cere tarilor Europei sa se angajeze ca vor respecta principiile” fair-play “intr-un context concret contribuind la promovarea sa, in scopul castigari jocurilor cu respectarea spiritului sportiv si fara a se urmari obtinerea victoriei cu orice prēt.

BIBLIOGRAFIE

- Albu V., Nicodim E.** – Formarea la sportivi a unei atitudini demne in activitatea sportiva si viata sociala ses AOR – Bucuresti – 1995
- Batlan I.** - Valorile culturii in cadrul olimpismului ses Bucuresti – 1995
- Dragan I.** - Universul grotesc al dopingului ses Brasov - 1999
- Encutescu A.** - Olimpism si educatie ses AOR Bucuresti – 1995
- Epuran M.** - Modelarea conduitei sportive, editura Turism – Bucuresti – 1990
- Firea E.** - Olimpism si fair-play ses AOR Bucuresti – 1995

- Gardiner E.N.** – Atleti din antichitate – Oxford - 1930
- Matei I.** Sportul zeitatea cu o mie de fete editura
Mirton Timisoara – 1996
- Matei I.** Ramuri de maslin al Olympiei editura
Albatros Bucuresti – 1995
- Neta Ghe. – Rusu F.** - Istoria Milenara a educatiei- fizice si sport
editura Risoprint Clujcapoca – 1998
- Paleologos C.** - Legendele Olympiei editura Sport – turism
Bucuresti – 1980
- Poenaru R.** - Pedagogia olimpismului editura Eurobit
Timisoara – 1996
- Samaranch, J.A.** – “Spiritul Olimpic” Lausanne, C.I.O. 1992
- Toma-Urichianu, S** Curs de olimpism, ED.Bren, 2010.
- ***** -Charta Olimpica editura C.O.R. , Bucuresti
1994 , P10

*** -Documentele sipozionului A.O.I. –
Olimpia, Grecia 1995 Dr Ronnie Lidor -
Israel

*** - Buletin informative COR nr 13-14 – 1997

*** Ghidul sportului curat CCPS – Bucuresti
1996

*** - Buletin informativ 477 480 sport si cultura
CCPS – Bucuresti – 1995

*** - Impactul sportului asupra socializarii,
volumul II CCPS Bucuresti – 1996

*** - Stiinta sportului nr 30 Bucutesti 2002

***

www.olympic.org/uk/organisation/commissions/ethics/index_ukasp

*** [www. Physsportsmed.com](http://www.Physsportsmed.com)